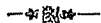

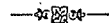
ادارہ خانہ سی باب عالی جادہ سندہ
۵۲ نومرولی « شرکت مرتبیہ »
مطبعہ سیدرہ

استانبول ایچون سنہ لکی مطبعہ دن
آلفق شرطیلہ ۴۰ طشرہ لره پوستہ
اجرتیلہ برابر ۶۰ غروشدرہ

مجلوہ ہائے

امور تحریر یہ ایچون فؤاد بکہ
وامور ادارہ ایچون آرتین افندی بہ
مراجعت اولنورہ

مسئلہ کمزہ موافق آثار قبول اولنورہ
درج اولثیان اوراق اعادہ اولغاز

نسخہ سی ۱ غروش

پنجشنبہ کوناری نشر اولنور ادبی، فنی و صناعی غزتہ در

نسخہ سی ۱ غروش

مدنیت اسلامیہ

(مابعد)

مصنوعات اسلامیہ ذکر اولندینی
وجهله هر طرفدن آفریقایه ادخال اولنه رق
بوکا مقابل اورادن اسرا، فیل دیشی وتوز
آلتون اشترا اولنور ایدی. هندستان ایله
اجرا اولنان مراودات سمرقند، کابل،
بصره کورفزی و بحر احمر لیمانلری واسطه سیله
اجرا اولنور ایدی. اسلام کیلری بهارات،
ایجو، احجار مینه واقشه حریره استحصال
ایتمک ایچون قالدکوتیه و حتی صوماطرایه
قدر کیدرلر ایدی. پوستلره کوندریلن امتعه
ابتدا بصریه چیقاریلر، اورادن بغداده نقل
ایدیلر و یاخود عدنده اقطارمه ایدیلر رک
اورادن ده مصر وقاهره یه ایصال اولنور
ایدی. عربلر چین قطعه سیله دخی ربط
رشته مناسبت ایتمش اولدقلرندن کابل و کشمیر
طریقله اوجانبه قافله لر سوق ایدرلر و چیندن
خام ایپک، چینی ظرفلر و چای آلورلر ایدی.
عرب تجاری روما سمتنه قدر اختیار سفر
ایده رک متاعلری طربزون و بحر سیاه
طریقله ارساک ایدرلر ایدی. بعضاده وولغا
نهرینک مجراسنی تعقیب ایله روسیه نك
وسیع چارینه قدر آچیلرلر و او جوارلرده
ساگر اولان بلغار، اسلاو، اسقاندیناو
قبائلله دری، کورک، کهربا، بال و سارّه
تجارتی ایدرلر ایدی. طوائف اسلامیة نك
اشترا ایتدکاری امتعه مقابلنده عرب خلفاسی
سکه سیله مضروب اوله رق ویردکارک نقودک
بعض آثارینه هنوز بالطق و لهستان و سیلریا
سواحلنده تصادف ایدلمکده در.

ادبیات اولانه ضربلمری -- جمعیت
اسلامیه آوان تشکله در امور مهمه مادیه
ایله اشتغال ایتکله برابر مواد معنویه ایله ده
اوغراشتمه وقت بواشندر. تحصیلدن کرک

عاجلاً مترتب اولان فواندی و کرک نتایجندن
آجلاً استحصالی مأمول بولنان ثمرات و منافعی
نظر اهمیت آله رق اقوام اسلامیة طریق
عرفانده پک چوق مرحله لر قطع ایتشلر در.
ایام سالفده بین المسلمین علما جمعیتلری، ادبا
قونغرملری عقدایدیلر، مساجد و مدارسده
پک چوق مسائل فنی و ادبیه موقع تذکره
وضع اولنور، یکی نشرایدیلن آثار او قونور
و بوکی محافله الک عادی مواددن الک عالی
مسائله ورنجه قدر بحث اولنور ایدی.
مدرسهدلرده صرف، نحو، بیان، تاریخ،
اصول، فقه، ریاضیات و هیأت کبی علوم عالیه
تدریس ایدیلور ایدی. بغداد، قوردو و قاهره
مدارسنده تحصیل اولنان علومک پروغرامی
بری برینه موافق ایدی. بو مدرسهدلر
یکدیگرلرینه معللر کوندریلر و پک مستعد
وماهر طلبه یتشدیرلر ایدی. (فاطمیون)
ساله سنک فتوحاتی متعاقب قاهره نك
(الازهر) جامعنده تأسیس اولنوب زمانزه
قدر پک چوق علما وفقهای اسلامیة نك
منشأ ظهوری بولنش اولان مدرسهدنک
طلبه سی (۱۲۰۰) ه بالغ اولور ایدی. بوندن
ماغدا، ممالک اسلامیة نك هر جهتده
کتبخانه لر کشاد اولنور و شیراز کبی اک بعید
اقالیمده بیله جسم کتبخانه لر تأسیس اولنه رق
بونلرده متعدد مدیر، مفتش، حافظ کتب
و سائر مأمورلر استخدام ایدیلر ایدی.
قاهره نك اک مهم کتبخانه لرندن معدود
اولدینی حالده (مستصر) دورنده طاغیدیلن
کتبخانه (۱۲۰۰۰۰) جلد کتبابی محتوی
ایدی. اسپانیاده (حکام) ثانی زماننده
(۴۰۰۰۰۰) جلد کتب نفیسه یی حاوی بیوک
برکتبخانه وجوده کتیریلوب یالکز بونده
موجود آثارک اسم و عددینی مشتمل بولنان
فهرست ۴۴ دفتر تشکیل ایتمش ایدی.
مشارالیه فاضل، ادبا پرور برذات اولوب
اله کچیریله بیله جک قدیم وجدید آثار نفیسه

استنساخ و اشتراسی ضمیمه بغداد، قاهره،
اسکندریه و شام شهرلرینه مأمورین مخصوصه
سوق و اغرام ایتمش ایدی. اقامتگاهی، مجلد،
مستنسخ و مؤلف ایله مملو بولنور ایدی.
مشارالیه، کتابلرک پک چوغنی بالذات او قور،
خاطرینه وارد اولان افکاری کندی
خطیله اثرک حاشیه سنه اشارت ایدر،
بلا تقریق جنس و مذهب فضل و معرفتده
بین الادبا تفرد و امثاله تفوق ایدن ذواتی
تلطیف، مشاهیر و سر آمدن فضایی پاتختی
اولان (قوردو) یه جلب و احضار وزیر
تصرفنده بولنان ممالکک هر سمتده ترویج
معرفت مقصدیله مکتبلر بنا و ایجاد ایدر
ایدی. حکامک تأسیکرده سی اولان کتبخانه
نفیس خلفادن (ابن ابی عامر المنصور) زماننده
محو و نابید اولمشدر.

عرب حکمائی علی الاکثر فلسفه ده
(ارسطو) مسلکی اختیار ایتشلر در که حکمای
مشار الیه مینانده الک مشهورلری فارابی،
ابن باجه، ابن طفیل و سارده در.

حکمای اسلامیة ایچنده الک بیوک بر
موقع شرف احراز ایتمش اولان (ابن رشد)
ارسطونک آثارینه شرحلر، حاشیهدلر
و فلسفه یه متعلق دیگر متعدد اثرلر یازمشدر
که بونلرک مندرجاتندن مشار الیهک مشا
سیون مذهبندن اولدقجه فرقلی دیگر بر مسلک
ذاهب اولدینی سهولتله آکلاشیلور.

ابن رشدک وضع ایتمش اولدینی قوا
نین حکمیه ابتدا موسوی علماسنک نظر
دقتی جلب ایتمش و صوکره لاتینجه یه ترجمه
اولنه رق خرستیان دار الفنونلرینه انتشار
ایله مشدر. قوانین مذکوره اون اوچنجی
عصر میلادیده پاریس دار الفنوننده دخی
تدریس ایدلمک باشلامش و اون آلتنجی
عصره دکن ایتالیا مدارسنده مسائل حکمیه یه
میزان اتخا ایدلمشدر.

عربلر وقایع نویسلرکده دخی خیلی

بولنور. اوچنچي دورده اهرمن يزدانه تفوق ايدر. دردنجي دورده يزدان اهرمنه غالب كلير. بوندن صوكره اهرمن ده يزدانه تعبد وپرستش ايلر.

زندكتابلرنده يزدانك نصل وجود بولوب صوكره دنياي واهرمي نه يولده خلق ايتديكنه دائر معلومات يوقدر. يالكر يزدان ايله اهرمنك زروان رآقه رونده شخص واحدن عبارت ايكن بربرندن آريله رق يزدانك دنيا وموجوداتي تكوين ايتديكي روايت ايديلير وموجودات كي يزدانك ده مخلوق اولديغنه اعتقاد اولنور. زندوستاده يزدان ايچون (شكل الاكال) ونوردنيلشدر. موجودات ده ب ن انتشار ايدن شعاعات ايمش. دبستانك روايتنه كوره يزدان زردشته ديمش كه: «هر پرده هر زرده ضيا كورولورسه بنم نورمدن عبارت اولديغني ناسه تفهيم ايت؛ دنيا ده هج برشي نورك فوقنده دكلدر. نه قدر محاسن وبدايح وار ايسه كافه سني بن وجوده كتيردم»

يزدان موجودات ماديه وغير ماديئي زندوستانك هونورور تعبير ايتديكي بر كلام مقدس واسطه سيله تكوين ايتمشدر.

افلاطونك تصورات تعبير ايتديكي افكاره زندكتابلري (فرو) يعني صور معنويه وتماثيل اطلاق ايدرلر. آتشك، شهرلرك، كويلرك، حيواناتك، تكميل موجوداتك بر تماثلي واردز. يزدانك تماثلي (هونور) اولديغني كي كائناتك صورتني زروان - آقرون يعني زمان ازلي ومكان ايديدر. بونلر يزدانه مخصوص اولان برنجي دورده وجوده كلهرك ايتدلري بر حال تعين ده قالمشدر ودها صوكره موجودات ايله اتحاد ايله مشلردر. بونلردن صوكره زردشتك سماء تصور ايتديكي مخلوقاتدن بحث ايدلمشدر كه بونلرده (امشاسپند) و (ايزد) لردر. امشاسپند تسيم اولان اعز

طرز قديم معمارينك اصلاحي كي فنون وصنايعه ايتدكلري خدمتار نامحصور ايسده اشبو مقاله ده اطناب كلامدن احترازاً شوقدرله اكتفا ايدلمشدر.

— — — — —

﴿ ايران قديمك تاريخ فلسفه ﴾

﴿ ومذاهي ﴾

(مابعد)

آرالرنده كي مناسبت نور ايله ظلمتك نسبتي كيدير [۱]

زنداستاده آهورا - مهزداو ناميله ياد اولنان يزدانه زردشتلر صفت خالقيت اسنادايدمر ك پرستش ايدرلرايدي. زندوستاده يزدان ايچون شو سوزلره تصادف اولنور: «خالق كائنات اولان آهورا - مهزداوي كمال تقديس و ثنا ايله ياد ايدرم؛ انوار ازليه سندن جهان مستفيد اولور؛ صفوت وعلوتي وجدانه تأثير ايدر؛ عقل وذكاسي بتون دنيايه شاملدر؛ منبع علم اودر؛ بزي احيا واززاق ايلر؛ اكمل مخلوقات اودر».

خالق شر و ظلمت اولان اهرمنك قوت و اقتداري ايسه يزدانه نسبتله پك محدوددر. زندوستايه وبالخاصه بونده - هشه كوره زمان هر بری اوج بيك سنه دن عبارت اولمق اوزره درت دوره تقسيم اولنور. برنجي دور مختصر آ يزدانه مخصوصدر. ايكنجي دورده يزدان ايله اهرمن برلكده

[۱]. «علي روايه بوكتاب (زندوستا) قرق ايكي فصلدن عبارت اولوب ايلوم ايكي فصلي قالمش واساس اعتقادي اسكي مجوسلرك نور و ظلمت سوزلريني ساده لشديرهرك يزدان نامنده بر خالق خير واهرمين اسمنده بر خالق شر ايتاندن وبونلرك فوقنده بر خدای قادر اعترافله يته ناره پرستشدن عبارت بولمشدر. (لغات تاريخيه وجغرافيه)

ايلريله يوب ايجلرنده مقتدر مورخلر يتيشمش و بونلر پك چوق آثار بر كزیده يازمشلردر. بونلر ميانبنده (۹۲۲) سنه ميلاديه سنده وفات ايدن (طبري)، اون اوچنچي عصر ميلاديه يتيشن (مسعودي)، (ابو الفرج) و (ابن اثير) هر بری بر قوم ايچون مدار افتخار اوله جق مشاهير مو. رخيندنلرلر. (ابوالفدا) ايله (ابن خلدون) دخی اون دردنجي عصر ميلاديه فرسران سياحه معارف اولان ايكي مؤرخ بي نظيردر. مؤرخين عربك اكثري يالكر وقعه نويسلك و ياتليقيط وظيفه سيله اكتفا ايدمر ك افكار عموميه نك بياني، وقايعك ترتيب وتناسبي، صحت وقايي اثبات ايچون ايراد ادله وسرد محاكات كي تاريخ نقطه نظرندن اهميتي دركار اولان جهتلري مهمل براقشدر. زمانبنده وسعت معلوماتيله مشهر بولنان (مسعودي) ده بيله بوخصايص مفقوددر. يالكر حقيقي مؤرخ صفتيله طائغه شايدان اولنلر وار ايسه انلرده، يازديغني رواياتك كافه سي منابع موثوقيه مسند بولنان (ابن اثير) ايله نظيري آنجق (مونتسكيو) ده كوريله بيرله جك بر كشايش فكر و فسخت قريحه ايله وقايي تصوير و هر بر حادثه بي حده تدقيقدن كچرهرك صحتي تحقق ايتدكدن صوكره قبول وتقرير ايدن (ابن خلدون) در. عربك شعراسي دخی پك بيوك نام قزانمشلردر. بونلرك قلندن چيقان اشعار ومدونات حقيقه ابلاغ مقالات عنوانسه شايبته در. بونلر ميانبنده اصحاب معلقات سبعة ايله اوصاف ستوده حضرت خير البشرى متذكر اولان (حسان)، (ليبي)، (ابونواس)، (المتني)، (ابو تمام)، (ابو العلي) و (فرزدق) فحول شعرادن معدوددرلر.

قوم نجيب عربك جبر و كيميا فنلرينك ايجادی، ساعت وكاغدا عمالي، ارقام هندسيه نك اختراعي اوروپايلردن اول باروت استعمالی،